

PAMIATKOVÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Cesta na Červený most 6 · 814 06 Bratislava

Číslo: PÚ-07/278-25/8917/KOW

Bratislava, 19. 12. 2007

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, podľa § 9 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 479/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 49/2002 Z. z.“) miestne príslušný správny orgán a podľa § 10 ods. 2 písm. d) zákona č. 49/2002 Z. z. vecne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, vydáva v nadväznosti na § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov toto

rozhodnutie.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 18 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z. vyhlasuje ochranné pásmo nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky Kaštieľ v Hruboňove – miestna časť Výčapky, parcelné č. 1/1, 1/2; zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚZPF“) pod č. 10544/0.

Vymedzenie územia: Hranica ochranného pásma nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky je vyznačená v kópii z katastrálnej mapy obce Hruboňovo, katastrálne územie Výčapky, mapové listy č. XI-18-16, X-18-13; mierka 1:2880; kópiu poskytla Správa katastra Nitra, č. zákazky: 10419/06; dátum vyhotovenia: 12. 7. 2006, nasledovne:

Východiskový bod hranice ochranného pásma sa nachádza v severnej časti územia, v severovýchodnom rohu parcely č. 16/3, v dotyku s parcelami č. 85/1 (ulica) a 86/1 (ulica). Od určitého bodu hranica prebieha západným smerom po severnej hranici parcely č. 16/3, plynulo prechádza na severnú hranicu parcely č. 13/2, až dosahuje jej severozápadný roh (v dotyku s parcelami č. 13/9 a 85/1). Od uvedeného bodu sa hranica odkláňa v južnom smere, prebieha po západnej hranici parcely č. 13/2, až dosahuje juhozápadný roh uvedenej parcely (v dotyku s parcelami č. 11 a 13/1). Odtiaľ sa hranica odkláňa opäť v západnom smere, sleduje severnú hranicu parcely č. 11, až po jej dotyk s parcelou č. 181/1 (cesta). Tam sa smer hranice odkláňa na juh, prebieha po krátkych úsekoch západných okrajov parciel č. 11 a 8/9, sleduje západné hranice parciel č. 8/5 a 409/20, až dosiahne dotyk s parcelami č. 409/33 a 423 (cesta). Odtiaľ sa hranica sa odkláňa vo východnom smere, opisuje krátky úsek južného okraja parcely č. 409/20, a sleduje južné hranice parciel č. 7/1, 409/32, 409/21, 4, 3/2 a 402, až dosiahne parcelu č. 412 [Perkovský potok]. Tam sa smer hranice odkláňa na severovýchod, prebieha po východnej hranici parciel č. 402 a 404/2; východný cíp naposledy uvedenej parcely hranica opisuje

a odkláňa sa v západnom smere po severných hraniciach parciel č. 404/2, 402, 3/7, 3/6, 3/5 a 3/1, až dosiahne severozápadný roh parcely č. 3/1 (v dotyku s parcelou č. 2/4). Od uvedeného bodu sa hranica odkláňa v severnom smere, prebieha po východných hraniciach parciel č. 2/4 (v krátkom úseku), 9 a 86/3, a prechádza na severný okraj parcely č. 86/3. Hranica opisuje východný výbežok a západný okraj parcely č. 14, a následne prechádza na západnú hranicu parcely č. 16/3, ktorou dosahuje východiskový bod.

Súpis parciel nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky: 1/1, 1/2.

Územie ochranného pásma – súpis parciel: 2/1, 2/2, 2/3, 2/4, 2/5, 3/1, 3/2, 3/5, 3/6, 3/7, 4, 7/1, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4, 8/5, 8/6, 8/7, 8/8, 8/9, 8/10, 8/11, 9, 10, 11, 13/2, 14, 15, 16/1, 16/2, 16/3, 86/3, 402, 404/2, 409/20, 409/21, 409/32.

Odôvodnenie

1) Predmet konania

Kaštieľ v Hruboňove – miestna časť Výčapky s jeho býv. areálom predstavuje ako celok hodnotné architektonické dielo (národnú kultúrnu pamiatku; ďalej len „kultúrna pamiatka“). V jeho okolí je pomerne zachované autentické priestorovo-urbanistické usporiadanie i krajinné vzťahy. Kultúrna pamiatka so svojim prostredím, ktoré sa začleňuje do územia ochranného pásma (časť 2 odôvodnenia), relatívne voľne nadväzuje na štruktúru sídla Výčapky – nachádza sa na južnom okraji sídla, za hranicou skutočne zastavaného územia.

Zachovaná územno-priestorová situácia kaštieľa v nadväznosti na sídlo Výčapky i na krajinné prostredie v údolí Perkovského potoka má výrazné krajinárske hodnoty. Vo vymedzenom i v širšom celku sa dobre uplatňuje objekt kaštieľa, obklopený prírodnými prvkami a voľnou krajinou; v rámci tohto prostredia s minimálnym podielom rušivých zložiek sa zachováva jeho dominantné (akcentované) situovanie. Tento hodnotný celok je vnímateľný v pohľadových a priehľadových kužeľoch v rámci samotného územia ochranného pásma, ako aj v širšom krajinnom kontexte.

Kaštieľ bol v období novoveku strediskom rozsiahlejšieho panstva s výnosnou poľnohospodárskou produkciou. Funkcia kaštieľa ako správneho a hospodárskeho strediska bola dôvodom postupného vybudovania súboru utilitárnych objektov, ktorými sa do záveru 19. storočia sformoval jeho vlastný areál. Zmeny majetkovoprávných vzťahov a organizácie v poľnohospodárstve po rokoch 1918 a 1945 priniesli pre kaštieľ zánik úlohy strediska poľnohospodársko-majetkovej jednotky i funkcie trvalého sídla šľachty; presunutie centra a tiež modernizácia poľnohospodárskej výroby vyvolali proces deštruovania objektov pôvodného areálu kaštieľa.

Z dôvodu existencie významných architektonických, výtvarných a umelecko-remeselných hodnôt (pamiatkových hodnôt) bol Kaštieľ v Hruboňove rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-3475/91-32 zo dňa 26. 6. 1991 vyhlásený za kultúrnu pamiatku, v súlade s § 2 a § 3 zákona č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti. Na účinnosť vyhlásenia za kultúrnu pamiatku po 1. apríli 2002 sa vzťahuje § 45 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z.

2) Vymedzenie územia ochranného pásma

Do vymedzenia územia ochranného pásma kultúrnej pamiatky patrí

a) bezprostredné okolie kaštieľa, na ktorých sa nachádzali stavby hospodárskeho účelu – súčasti historického areálu (parc. č. 2/3, 2/5), resp. na ktorých sa zachovala budova býv. školy a jej dvor (parc. č. 2/1, 2/2, 4). Patrí sem územie s prírodnými prvkami v historickom areáli kaštieľa (aleja lemujúca prístupovú komunikáciu ku kaštieľu z obecného návšia a zatravnené plochy – parc. č. 2/4, 8/1, 9, 86/3). Pred východnou – hlavnou fasádou kaštieľa je vytvorená akási terasa vymedzená vysokou zeleňou, ktorá vytvára najbližšie predpolie objektu;

b) dvor poľnohospodárskeho družstva, lokalizovaný západne od kaštieľa (veľkoplošné pozemky parc. č. 7/1, 8/2, 8/7), s niekoľkými novšími úžitkovými stavbami. Súčasťou družstevného dvora je historická stodola, pôv. štvorkrídlová stavba vybudovaná na pôdoryse rovnoramenného kríža (parc. č. 7/5);

c) vidiecka kúria s pozemkom býv. okrasnej záhrady a príľahlým ľudovým domom; nachádzajú sa severne od areálu kaštieľa (parc. č. 14, 16/1, 16/2). Okolie kúrie sa zachovalo ako relatívne samostatná, terénne vyvýšená priestorová enkláva, ktorá je západným ukončením obecného návšia;

d) územie východne od kaštieľa, ktoré tvoria pozemky so súčasným poľnohospodárskym využitím a zatravnené plochy (záhrady) v kombinácii so vysokou stromovou zeleňou (parc. č. 3/1, 3/2, 3/5, 3/6, 3/7, 402). Terénna situácia na území sa zvažuje smerom k Perkovskému potoku. Územie nadväzuje na hlavnú – východnú fasádu kaštieľa, preto je v exponovanej situácii pre zachovanie dominantnosti architektúry kaštieľa v urbanisticko-priestorových vzťahoch v rámci južného okraja sídla Výčapky, ako aj v širšom krajinnom celku, nadväzujúcim na sídlo.

Návrh na vyhlásenie ochranného pásma kultúrnej pamiatky Kaštieľ v Hruboňove – miestna časť Výčapky, č. ÚZPF 10544/0, vypracoval Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ku dňu 19. 7. 2006 (ďalej len „návrh na vyhlásenie ochranného pásma“). Návrh na vyhlásenie ochranného pásma bol v správnom konaní doručený stavebnému úradu – Obci Hruboňovo, Spoločnému obecnému úradu Nitrianske Hrnčiarovce so sídlom v Nitre, Krajskému pamiatkovému úradu Nitra a účastníkom konania, známym v dobe jeho začatia. Exempláre doručené orgánom štátnej správy a orgánom územnej samosprávy boli určené na verejné nahliadnutie.

3) Účel a cieľ vyhlásenia ochranného pásma

Účelom vyhlásenia ochranného pásma Kaštieľa v Hruboňove – miestna časť Výčapky je zabezpečenie komplexnej ochrany hodnôt kultúrnej pamiatky vrátane prostredia, v ktorom sa nachádza.

Cieľom vyhlásenia ochranného pásma je vytvorenie podmienok na zachovanie kultúrno-historických, urbanistických, architektonických, prírodných a krajinárskych hodnôt (pamiatkových hodnôt) v prostredí a okolí kultúrnej pamiatky, s dôrazom na ochranu a zachovanie dominantného pôsobenia kultúrnej pamiatky.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v záujme naplnenia účelu a cieľa vyhlásenia ochranného pásma stanovil v návrhu na vyhlásenie ochranného pásma (str. 9-10) zásady a požiadavky ochrany a usmerneného rozvoja (podmienky činnosti) na území ochranného pásma. Správny orgán tieto podmienky upravil a uviedol v odôvodnení rozhodnutia zo dňa

4. 10. 2006 (zrušené odvolacím orgánom); naďalej ich však pokladá za vyjadrenie základných princípov ochrany a usmerneného rozvoja v území, a po ďalšej čiastkovej úprave je ich znenie samostatnou prílohou k návrhu na vyhlásenie ochranného pásma.

Návrh na vyhlásenie ochranného pásma (s výnimkou str. 9-10) a podmienky činnosti podľa samostatnej prílohy k návrhu na vyhlásenie ochranného pásma sú dokumentom a súborom informácií – programom ochrany kultúrneho a historického dedičstva, ktoré sa povinne využívajú v územnoplánovacej činnosti podľa § 7a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, a sú podkladom pre výkon štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu.

Pri územnom plánovaní (územnoplánovacích činnostiach) a pri všetkých zámeroch na území ochranného pásma, vykonateľných na základe územného konania, stavebného konania alebo ohlásenia, je krajský pamiatkový úrad dotknutým orgánom podľa § 29 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. a § 140a stavebného zákona; ako miestne a vecne príslušný orgán na ochranu pamiatkového fondu vydá podľa § 29 ods. 4 a § 32 ods. 5 až 12 zákona č. 49/2002 Z. z. stanovisko a záväzné stanovisko k predloženým návrhom a zámerom. Pri zámere realizovať zemné (výkopové) práce je zároveň nevyhnutné zabezpečiť vyhľadanie, dokumentáciu a ochranu potenciálnych archeologických nálezov; podmienky sa určujú rozhodnutiami príslušných správnych orgánov podľa § 36, § 37 a § 39 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z.

4) Správne konanie vo veci vyhlásenia ochranného pásma; Návrhy a námietky účastníkov konania k podkladom rozhodnutia; Stanoviská orgánov verejnej správy

Konanie vo veci sa vykonalo na základe podnetu na vyhlásenie ochranného pásma kultúrnej pamiatky zo dňa 16. 5. 2006, ktorý Krajskému pamiatkovému úradu Nitra podali Ing. Ján Jursa, PaedDr. Lenka Jursová a Veronika Jursová, spoluvlastníci kultúrnej pamiatky (spis. zn. NR-06/4091/VYD). Podávateľia podnetu vyzvali krajský pamiatkový úrad „*stanoviť ochranné pásmo pre novú výstavbu v okolí kaštieľa*“. Podávateľia dôvodili skutočnosťou, že „*historicky nebola v blízkosti kaštieľa výstavba a eventuálne zastavanie jeho okolia by narušilo urbanistické vyznenie kaštieľa a diaľkové pohľady*“. Podnet obsahuje mapovú prílohu s vyznačením hranice predpokladaného návrhu ochranného pásma. Krajský pamiatkový úrad Nitra listom č. NR-06/1011-2/4999/VYD zo dňa 9. 6. 2006 podnet postúpil v súlade s § 20 správneho poriadku miestne a vecne príslušnému správne orgánu – Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky, ktorému bol doručený dňa 23. 6. 2006 (spis. zn. PÚ-06/1418/6071), a súčasne dal postúpenie podnetu na vedomie Spoločnému obecnému úradu Nitrianske Hrnčiarovce so sídlom v Nitre a podávateľom podnetu.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky vykonal na základe postúpeného podnetu správne konanie vo veci vyhlásenia ochranného pásma podľa § 18 a § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. Dňa 4. 10. 2006 vydal vo veci rozhodnutie č. PÚ-06/1418-16/8349/KOW, ktorým vyhlásil ochranné pásmo s vymedzením jeho územia. Účastníci konania – Miroslav Lacina st. a Zdenka Lacinová, Miroslav Lacina ml. a Johanka Lacinová, Ing. Tomáš Lacina a Dana Lacinová (zastúpení JUDr. Janou Titkovou, advokátkou, Štefánikova trieda 15, Nitra), Poľnohospodárske družstvo Devio a Obec Hruboňovo podali podľa § 53 a nasl. správneho poriadku proti rozhodnutiu odvolania, o ktorých správny orgán sám nerozhodol, preto napadnuté rozhodnutie predložil odvolaciemu orgánu – Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky, príslušnému na preskúmanie rozhodnutí správneho orgánu podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 49/2002 Z. z. Odvolací orgán rozhodnutím č. MK-5740/2006-400/22169 zo dňa 19. 12. 2006 napadnuté rozhodnutie

zrušil a vec vrátil Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky na nové prejednanie a rozhodnutie.

Nové prerokovanie veci sa uskutočnilo dňa 22. 2. 2007, v zasadacej miestnosti Obecného úradu v Hruboňove, za účasti zástupcov správneho orgánu, stavebného úradu – Obce Hruboňovo, Spoločného obecného úradu Nitrianske Hrnčiarovce, Krajského pamiatkového úradu Nitra a účastníkov konania. Priebeh ústneho pojednávania zaznamenáva a vyjadrenia prítomných obsahuje zápisnica č. PÚ-07/278-3/1575/KOW, pričom jej kópia a odpis boli poskytnuté stavebnému úradu.

Účastníci konania – Miroslav Lacina st. a spol., zastúpení JUDr. Janou Titkovou, advokátkou, Nitra, v nadväznosti na ústne pojednávanie dňa 22. 2. 2007, uviedli vo vyjadrení zo dňa 23. 2. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-4/1717) nasledovné: *„Čo sa týka pozemkov vo vlastníctve Miroslava Lacinu st. a Zdenky Lacinovej súhlasíme s vyhlásením ochranného pásma kultúrnej pamiatky v takom rozsahu, aby boli do súpisu parciel ochranného pásma zahrnuté parcely č. 2/3 a 409/32, čím bude do ochranného pásma zahrnuté bezprostredné najbližšie okolie kaštieľa.*

So zaradením ostatných parciel vo vlastníctve rodiny Lacinovej do súpisu parciel ochranného pásma nesúhlasíme. Bývalú budovu školy, postavenú na parcele č. 2/2 bude potrebné v krátkej dobe vzhľadom na jej stav zrekonštruovať – vykonať na nej potrebné udržiavacie práce. Na pozemkoch parc. č. 3/5, 3/6, 3/7 máme, ako sme už skôr uvádzali, záujem postaviť tri jednopodlažné domy s podkrovím v zmysle vypracovanej projektovej dokumentácie vrátane bežného príslušenstva, slúžiaceho k uspokojovaniu potrieb bývania a oddychu (garáž, bazén, okrasná záhrada, voliéra pre psa, atď.). Bez ohľadu na to, ako budú určené podmienky ochrany a podmienky činnosti na území ochranného pásma v rozhodnutí o vyhlásení ochranného pásma, zákon o ochrane pamiatkového fondu ukladá každému vlastníkovi nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v ochrannom pásme, povinnosť vyžiadať si záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu a to predložením žiadosti o záväzné stanovisko k zámeru úpravy nehnuteľnosti. Ďalej cit. zákon uvádza, že v územnom konaní a v stavebnom konaní ohľadne stavby v ochrannom pásme rozhoduje stavebný úrad na základe záväzného stanoviska krajského pamiatkového úradu. I podľa názoru viacerých pracovníkov stavebného úradu, s ktorými bola táto vec konzultovaná, vždy by sa v stavebnom konaní vyžadovala tzv. ‚výnimka‘ z ochranného pásma, udelená krajským pamiatkovým úradom a stavebný úrad by nemohol rozhodnúť bez tejto výnimky, i keby boli podmienky činnosti definované v rozhodnutí tak, že stavby na pozemkoch 3/5, 3/6, 3/7 sa v určitom rozsahu povoľujú. Napokon i stanovisko Ministerstva kultúry je v tomto smere jednoznačné – za záväznú časť rozhodnutia sa považuje výroková časť, nie však už odôvodnenie (obsahujúce i podmienky činnosti v ochrannom pásme).

Vlastníkmi nehnuteľností v susedstve kaštieľa sme už pomerne dlhú dobu, nikdy sme nevykonávali žiadnu činnosť, ktorá by kaštieľu poškodila, skôr naopak, vždy sme sa o jeho okolie starali, čo potvrdil i starosta obce na ústnom prerokovaní veci, a ani nikdy nebudeme vykonávať žiadnu činnosť, ktorá by mohla kaštieľ alebo jeho okolie znehodnotiť.

Čo sa týka právneho odôvodnenia nášho stanoviska, zotrvávame na argumentácii, ktorá je uvedená v písomných odvolaniach proti rozhodnutiu o vyhlásení ochranného pásma.“

Poľnohospodárske družstvo Devio Nové Sady listom zo dňa 27. 2. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-6/1794), v nadväznosti na ústne pojednávanie dňa 22. 2. 2007, uviedlo k vyhláseniu ochranného pásma nasledovné: *„...hospodársky dvor bol súčasťou kaštieľa, ako je vyznačené na mape z roku 1895. Poľnohospodárske družstvo iba pokračuje v tejto tradícii.“* „Vedenie Poľnohospodárskeho družstva zatiaľ neuvažuje o likvidácii hospodárskeho dvora,“ preto požaduje, aby bolo umožnené udržiavať, obnovovať, príp. modernizovať poľnohospodárske budovy

a stavby. K cit. listu Poľnohospodárskeho družstva Devio bola priložená kópia z katastrálnej mapy z roku 1895.

Stavebný úrad – Obec Hruboňovo, vydal vo veci vyhlásenia ochranného pásma záväzné stanovisko pod č. 77/2006 zo dňa 15. 3. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-7/2181). Pamiatkový úrad Slovenskej republiky preskúmal doručené záväzné stanovisko; zistil pritom, že stavebný úrad vydal súhlas s vyhlásením ochranného pásma, ale s podmienkou vylúčiť z vymedzenia ochranného pásma podstatnú časť územia na východ od kaštieľa. Uplatnená podmienka stavebného úradu nie je v úplnom súlade s účelom a cieľom vyhlásenia ochranného pásma, a to aj pri zohľadnení všetkých návrhov, pripomienok a námietok, vznesených v správnom konaní a pri pojednávaní veci – predovšetkým dňa 22. 2. 2007. Správny orgán preto žiadosťou č. PÚ-07/278-8/2415/KOW zo dňa 26. 3. 2007 požiadal stavebný úrad o prehodnotenie vydaného záväzného stanoviska, a v kontexte s tým uviedol dôvody: „*Obsah vydaného záväzného stanoviska nenapĺňa zo strany obce verejný záujem – záväzné stanovisko sa vlastne stotožňuje v celom rozsahu s názorom individuálnych účastníkov konania. Nie je ním prezentovaný názor obce ako subjektu verejnej správy, spoluzodpovednej za napĺňanie nielen individuálnych, ale aj celospoločenských (verejných) záujmov, ku ktorým nepochybne patrí aj ochrana kultúrnych pamiatok vyhlásených na jej území.*

Postoj obce Hruboňovo (stavebného úradu) v riešenej veci možno označiť za celkom formálny. Súhlas s vyhlásením ochranného pásma, uvedený vo vydanom záväznom stanovisku, ale s minimálnym územným rozsahom, je skôr negáciou účelu vyhlásenia, než jeho naplnením. V dôsledku to znamená napríklad to, že ochranným pásmom podľa vydaného záväzného stanoviska by došlo k nelogickému rozdeleniu priestoru nadväzujúceho na južnú fasádu kaštieľa – vo vzťahu k objektu býv. školy, integrálnej a historickej súčasťi areálu kaštieľa. Súčasný postoj obce znamená aj odklon od stanovísk predchádzajúcich predstaviteľov obce, ktorí súhlasili s pamiatkovou ochranou kaštieľa.“ Správny orgán pripojil k žiadosti kópiu z katastrálnej mapy s vyznačením alternatívy územného rozsahu ochranného pásma. Túto úpravu územného rozsahu označil správny orgán za naplnenie účelu vyhlásenia ochranného pásma, rešpektujúcu všetky predložené požiadavky účastníkov konania, a zároveň nevyhnutnú z hľadiska účelu vyhlásenia ochranného pásma.

V súlade so žiadosťou Pamiatkového úradu Slovenskej republiky zo dňa 26. 3. 2007 sa uskutočnilo dňa 19. 4. 2007 jej prerokovanie so stavebným úradom – Obcou Hruboňovo, súčasne za prítomnosti poslancov obecného zastupiteľstva. Na prerokovaní bol sumarizovaný priebeh správneho konania, znovu boli prerokované dôvody vyhlásenia ochranného pásma a bola opísaná alternatíva v územnom rozsahu ochranného pásma (záznam č. PÚ-07/278-9/2926).

Stavebný úrad – Obec Hruboňovo nevyhovel žiadosti správneho orgánu o prehodnotenie záväzného stanoviska v zmysle žiadosti zo dňa 26. 3. 2007, teda zotrval na záväznom stanovisku, vydanom dňa 15. 3. 2007, čo oznámil listom č. 077/2007 zo dňa 25. 4. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-11/3136).

V tejto situácii správny orgán pod č. PÚ-07/278-12/3574/KOW zo dňa 22. 5. 2007 požiadal Krajský stavebný úrad v Nitre, orgán oprávnený riadiť a kontrolovať výkon prenesenej štátnej správy obcami ako stavebnými úradmi podľa § 4 písm. b) bod 2. zákona č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov, o kontrolu konania Obce Hruboňovo a o vydanie stanoviska k dovedajšej situácii, resp. o vydanie záväzného stanoviska krajského

stavebného úradu, ktorým sa dosiahne účel vyhlásenia ochranného pásma kultúrnej pamiatky podľa § 18 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z.

Krajský stavebný úrad v Nitre v odpovedi vydananej pod č. KSUNR-2007-604-002 zo dňa 22. 6. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-13/5632) uviedol právnu domnienku, že na konanie podľa § 18 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z. sa vzťahujú ustanovenia § 140b stavebného zákona; vydávanie záväzného stanoviska stavebného úradu na účely správneho konania o vyhlásení ochranného pásma označil za výkon samosprávy obce podľa § 4 ods. 3 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov; a v celej veci považoval za „základný problém“ nedosiahnutie dohody Pamiatkového úradu Slovenskej republiky so stavebným úradom.

Správny orgán uviedol námietky proti stanovisku a záverom Krajského stavebného úradu v Nitre v podnete na preskúmanie zákonnosti postupu orgánov verejnej správy – žiadosti o vykonanie dozoru nad opatrením Obce Hruboňovo (záväzné stanovisko stavebného úradu, č. 077/2006 zo dňa 15. 3. 2007) a tiež nad postupom Krajského stavebného úradu v Nitre (č. KSUNR-2007-604-002 zo dňa 22. 6. 2007), podanej Okresnej prokuratúre v Nitre dňa 9. 8. 2007 pod č. PÚ-07/278-14/5734/KOW.

Námestník krajského prokurátora v Nitre upovedomením o spôsobe vybavenia podnetu č. Kd 123/07-11 zo dňa 8. 10. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-15/7114) oznámil, že podnet vo vzťahu k postupu Krajského stavebného úradu v Nitre je dôvodný, uvedený úrad by mal na základe upozornenia prokurátora vykonať na Obci Hruboňovo ako stavebnom úrade kontrolu a zjednať nápravu vo veci.

Časť podnetu smerujúcu proti postupu Obce Hruboňovo postúpil okresný prokurátor v Nitre na vybavenie Krajskému stavebnému úradu v Nitre s tým, že poukázal na ustanovenie § 20 ods. 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, pričom v predmetnej veci je kontrolným orgánom krajský stavebný úrad podľa § 4 písm. b) bod 2. zákona č. 608/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (upovedomenie č. Pd 154/2007-16 zo dňa 24. 10. 2007; spis. zn. PÚ-07/278-17/7486).

Krajský stavebný úrad v Nitre oznámil pod č. KSUNR-2007-905-003 zo dňa 12. 11. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-21/7994), že prerokoval upozornenia krajského prokurátora v Nitre, dotýkajúce sa nedostatkov v postupe pri vydaní stanoviska č. KSUNR-2007-604-002. Krajský stavebný úrad podľa oznámenia vykonal dňa 5. 11. 2007 kontrolu na stavebnom úrade – Obec Hruboňovo a konštatoval, že *„nie je možné preveriť, či záväzné stanovisko stavebného úradu bolo vydané v súlade so zákonom, lebo táto činnosť – vydávanie záväzného stanoviska stavebným úradom k vyhláseniu ochranného pásma, nie je v stavebnom zákone špecifikovaná. Z uvedeného dôvodu Krajský stavebný úrad v Nitre požiada nadriadený orgán – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky o usmernenie vo veci záväzného stanoviska obce za účelom vyhlásenia ochranného pásma pamiatkovým úradom“*.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky neprijal ku dňu vydania tohto rozhodnutia upovedomenie o konečnom vybavení podnetu zo dňa 9. 8. 2007 v časti smerujúcej proti postupu Obce Hruboňovo (stavebný úrad) v tomto správnom konaní.

Dňa 2. 11. 2007 prokurátorka Krajskej prokuratúry Bratislava podľa § 28 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov podala Pamiatkovému úradu Slovenskej republiky upozornenie prokurátora, spis. zn. Kd 240/07-11 (PÚ-07/1722-3/7723) po tom, ako preskúmala relevantné súčasti administratívno-správneho spisu a zistila v postupe správneho orgánu porušenie ustanovenia § 49 ods. 2 správneho poriadku tým, že správny orgán nerozhodol znovu prejednávajúcu vec v lehote ustanovenej zákonom (správnym poriadkom),

nepožiadal odvolací orgán o primerané predĺženie tejto lehoty, ani neupovedomil účastníkov konania o nemožnosti rozhodnúť v ustanovenej lehote s uvedením dôvodov.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky na žiadosť správneho orgánu, podanú v nadväznosti na návrh uvedený v cit. upozornení prokurátora, listom č. MK 4644/2007-51/17595 zo dňa 20. 11. 2007 (spis. zn. PÚ-07/278-22/8103) súhlasilo s predĺžením lehoty na vydanie rozhodnutia v správnom konaní do 31. 12. 2007. Správny orgán následne upovedomil o tom účastníkov konania, stavebný úrad a Krajský pamiatkový úrad Nitra aj so *zdôvodnením nemožnosti rozhodnúť* v dovedajšom postupe správneho konania (č. PÚ-07/278-23/8155/KOW zo dňa 27. 11. 2007).

Vyjadrenie správneho orgánu k návrhom a námietkam účastníkov konania a dotknutého orgánu (stavebný úrad): Územie ochranného pásma je časťou širšieho krajinného rámca. Je vymedzené na ochranu a usmerný rozvoj v prostredí kultúrnej pamiatky. Územie charakterizuje malebné krajinné, urbanistické a priestorové usporiadanie, dodnes zachované takmer v autentickom stave – historický stav prostredia kaštieľa sa prakticky nezmenil, resp. uskutočnené zmeny nemali negatívny dôsledok, neboli exponované vo vzťahu ku kaštieľu.

Okrem kultúrnej pamiatky sú v území ochranného pásma zastúpené objekty s historickým charakterom a pamiatkovou hodnotou, ktoré obklopuje vysoká zeleň, pozemky so zatravnými plochami, záhrady a pozemky s poľnohospodárskym využívaním (orná pôda a dvor poľnohospodárskeho družstva). Všetky zložky vytvárajú len minimálne narušané prostredie kultúrnej krajiny s pamiatkou; preukazuje to porovnanie jestvujúceho usporiadania – a stavu premietnutého v katastrálnej mape z roku 1895 (publikovaná: *Ludová architektúra a urbanizmus vidieckych sídiel na Slovensku*, Bratislava 1998, str. 92).

Vymedzený územný rámec tvorí vlastné prostredie kultúrnej pamiatky, v ktorom má centrálnu situáciu. Územie ako celok má výrazné kultúrnohistorické, estetické a krajinné hodnoty nielen v nadväznosti na kultúrnu pamiatku, ale aj vo vzťahu k urbánnemu prostrediu samotného sídla Výčapky a k okolitej krajine.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky deklaruje vyhlásením ochranného pásma aj význam a pamiatkový potenciál (pamiatkové hodnoty) vo vymedzenom prostredí, ktorému dominuje kultúrna pamiatka. V zmysle právnych noriem (napríklad § 1, § 18 ods. 1, § 27, § 30 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z., Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky o ochrane kultúrneho dedičstva č. 91/2001 Z. z., bod 6.4 a 6.5 záväznej časti územného plánu veľkého územného celku Nitrianskeho kraja – vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 188/1998 Z. z.) je zabezpečenie účinnej špecializovanej ochrany okolia a prostredia kultúrnych pamiatok, pri zohľadnení možností, charakteru a únosnosti toho-ktorého územia, spoločenským záujmom.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako príslušný správny orgán vyhlasuje ochranné pásmo v celospoločenskom, verejnom záujme, po verifikácii, posúdení a so zdôraznením pamiatkových hodnôt a kvalít prostredia kultúrnej pamiatky. Na tomto základe je prirodzené, že významné prostredie s kultúrnou pamiatkou je potrebné zachovať, chrániť a jeho využívanie usmerňovať primerane k jeho doterajším funkciám a možnostiam, s ohľadom na urbanistické, architektonicko-historické, krajinné a spoločenské hodnoty (pamiatkové hodnoty).

Účastníci konania – Miroslav Lacina st. a spol., zastúpení JUDr. Janou Titkovou, advokátkou, Nitra, v rámci správneho konania doručili správnomu orgánu súhlas (v písomnej forme) s vymedzením územia ochranného pásma vo vzťahu k ich vlastníctvu iba na pozemkoch parc. č. 2/3 a 409/32 – k. ú. Výčapky. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky konštatuje, že takto vymedzené územie by predstavovalo iba veľmi malý (zanedbateľný) územný rozsah ochranné-

ho pásma, a to výlučne so zreteľom na priestorové usporiadanie v okolí kaštieľa (južne, juhovýchodne a východne od kaštieľa) a v súvisiacej časti sídla a katastrálneho územia. Vyhlásenie ochranného pásma v pripúšťanom rozsahu by znamenalo faktické nenaplnenie účelu (zmyslu) vyhlásenia – so zreteľom na podmienky a priestorové usporiadanie v lokalite; takéto vyhlásenie bolo by celkom formálnym úkonom.

Nevyhnutnosť, resp. zámer rekonštrukcie (obnovy) budovy býv. školy postavenej na pozemku parc. č. 2/2 – k. ú. Výčapky, nie je prekážkou jej začlenenia do územia ochranného pásma. Uvedená stavba je integrálnou a historickou súčasťou areálu kaštieľa, resp. území (plôch, priestoru), ktoré kaštieľ obklopujú. V kontexte s uvedeným zámerom obnovy je relevantné ustanovenie § 28 ods. 4 písm. b) zákona č. 49/2002 Z. z., ukladajúce *vlastníkovi nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou a ktorá sa nachádza v ochrannom pásme povinnosť nakladať s nehnuteľnosťou a užívať ju tak, aby neohrozoval pamiatkové hodnoty nehnuteľnej kultúrnej pamiatky*. Usmerňovanie a určovanie podmienok úpravy predmetnej nehnuteľnosti nie je v prvostupňovej pôsobnosti Pamiatkového úradu Slovenskej republiky (§ 10 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z.); k tejto veci sa však vzťahujú niektoré zásady a požiadavky, formulované v návrhu na vyhlásenie ochranného pásma (str. 10-11), resp. v jeho samostatnom doplnku. V prípade zámeru úprav nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v ochrannom pásme, sa aplikuje postup podľa ustanovení § 32 ods. 5 až 12 zákona č. 49/2002 Z. z.

Z právnych noriem Slovenskej republiky, ktoré sú citované v rozhodnutí Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK-5740/2006-400/22169 zo dňa 19. 12. 2006 (str. 3) a v tomto rozhodnutí vyplýva, že vlastník hnutelnej alebo nehnuteľnej veci má nielen práva, ale aj povinnosti a záväzky. Výkon vlastníckeho práva nemožno zneužiť na ujmu práv iných alebo v rozpore s verejným záujmom a záujmami chránenými a upravenými podľa osobitných predpisov. Účastníci konania Miroslav Lacina st. a spol., zastúpení JUDr. Janou Titkovou, advokátkou, Nitra, v písomnom vyjadrení zo dňa 23. 2. 2007 konštatujú vlastné vykonávanie činností, ktoré možno hodnotiť ako prospešné v záujme tvorby prostredia a kultivovania v okolí kultúrnej pamiatky. Práve v tomto kontexte nie je zrejmý dôvod súhlasu účastníkov konania s vyhlásením ochranného pásma len vo veľmi obmedzenom vymedzení (územnom rozsahu); z tohto hľadiska je vyjadrenie účastníkov konania vnútorne rozporné.

Správny orgán v novom prerokovaní veci zohľadňoval opodstatnené vyjadrenia účastníkov konania. Správny orgán po vykonaní dôkladného posúdenia prijatých stanovísk účastníkov konania dospel k záveru, že vznesené (predložené) vecné požiadavky dotýkajúce sa územia ochranného pásma sú prípustné – napriek tomu, že riešenie zámerov nie je meritom rozhodovania v tomto správnom konaní, či jeho podstatou. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky totiž *„podľa § 18 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z. v rozhodnutí vymedzí územie ochranného pásma. Ochranné pásmo vyhlasuje správny orgán na základe odborných podkladov a v miere nevyhnutnej na zabezpečenie ochrany a usmerneného rozvoja prostredia alebo okolia národnej kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia“* (právny názor Ministerstva kultúry Slovenskej republiky podľa § 59 ods. 3 správneho poriadku).

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v tomto rozhodnutí vymedzuje územie ochranného pásma v nevyhnutnom rozsahu, a to výlučne so zreteľom na priestorové usporiadanie a pamiatkové hodnoty vo vymedzenom území, príp. v širšom nadväzujúcom území sídla a katastrálneho územia Výčapky. Usporiadanie tohto sídla vytvárajú najmä *terénne danosti, umiestnenie obytnej a účelovej zástavby, pozemné komunikácie (sieť ciest, ulíc, verejných priestranstiev a iných miestnych komunikácií), vodné toky, prírodné prvky (vrátane historick-*

kej zelene a parku, býv. okrasnej záhrady a terénnych úprav), poľnohospodárske plochy (orná pôda a záhrady) – uvedené zložky tvoria prostredie krajiny s kultúrnou pamiatkou, ale súčasne aj „medze“ pre stanovenie nevyhnutnej a dôvodnej miery vymedzenia ochranného pásma na účely ochrany a usmerneného rozvoja v tomto prostredí.

K vydanému *záväznému stanovisku stavebného úradu* – Obce Hruboňovo zo dňa 15. 3. 2007 (spis. zn. PÚ–07/278-7/2181) aj k jeho prehodnoteniu vydávajúcim orgánom zo dňa 25. 4. 2007 (spis. zn. PÚ–07/278-11/3136) správny orgán musí znovu uviesť, že „*[záväzné stanovisko] sa vlastne stotožňuje v celom rozsahu s názorom individuálnych účastníkov konania. Nie je ním prezentovaný názor obce ako subjektu verejnej správy, spoluzodpovednej za napĺňanie nielen individuálnych, ale aj celospoločenských (verejných) záujmov, ku ktorým nepochybne patrí aj ochrana kultúrnych pamiatok vyhlásených na jej území. Postoj obce Hruboňovo (stavebného úradu) v riešenej veci možno označiť za celkom formálny. Súhlas s vyhlásením ochranného pásma, uvedený vo vydanom záväznom stanovisku, ale s minimálnym územným rozsahom, je skôr negáciou účelu vyhlásenia, než jeho naplnením*“. Uvedené nedostatky záväzného stanoviska stavebného úradu i jeho prehodnotenia sú zjavné tiež kvôli úplnému nedostatku odôvodnenia jeho obsahu: Dôvody záväzného stanoviska stavebného úradu úplne chýbajú, a tým sa správny orgán nemohol s nimi vyrovnáť (§ 47 ods. 3 správneho poriadku) priamo, ale iba v kontexte obsahovo totožných návrhov a námietok účastníkov konania. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v tejto súvislosti konštatuje, že Obec Hruboňovo ako stavebný úrad aj ako orgán územného plánovania neuplatnila v priebehu nového prerokovania oficiálnym spôsobom vecný návrh (pripomienku, námietku), s ktorým by sa správny orgán mal podľa jej názoru vyrovnáť alebo ktorý by mal zohľadniť. Správny orgán aj s cieľom vytvorenia ďalšej možnosti na objasnenie veci a vznesenie vecných návrhov Obce Hruboňovo uskutočnil dňa 19. 4. 2007 prerokovanie žiadosti zo dňa 26. 3. 2007 (záznam č. PÚ–07/278-9/2926).

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v zmysle § 32 a § 33 správneho poriadku zistil a posúdil skutkový stav v riešenej veci, obstaral podklady potrebné pre rozhodnutie a poskytol účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť vyjadriť sa k nim.

Správny orgán sa v súlade s § 34 ods. 5 správneho poriadku riadil vlastnou úvahou pri vyhodnotení podkladov nadobudnutých vlastným zisťovaním alebo získaných od orgánov štátnej správy a územnej samosprávy, pri vyhodnotení doručených podkladov, ako aj pri posúdení záverov ústnych pojednávaní. Podklady sú súčasťou administratívno-správneho spisu vo veci.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky sa vysporiadal s podkladmi k vydaniu rozhodnutia a uplatnenými návrhmi a námietkami účastníkov konania tak, ako je uvedené v tomto odôvodnení. Nezistil skutočnosti, ktoré by bránili vyhláseniu ochranného pásma, resp. ktorými by bol spochybnený jeho účel v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. Na tomto základe, v záujme budúceho naplnenia účelu a cieľa vyhlásenia ochranného pásma rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie

Účastníci konania môžu v zmysle § 53 a nasl. správneho poriadku uplatniť proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok. Odvolanie možno podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia; doručenie rozhodnutia účastníkom konania sa podľa § 18 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z. vykonáva aj verejnou vyhláškou – oznámením o rozhodnutí, ktoré sa vyvesí na úradnej tabuli a internetovej adrese správneho orgánu – Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, a na úradnej tabuli Obce Hruboňovo. Pätnásť deň vyvesenia verejnej vyhlášky na úradnej tabuli správneho orgánu je dňom doručenia.

Odvolanie sa podáva Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky prostredníctvom správneho orgánu. Včas podané odvolanie má odkladný účinok.

Rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní opravných prostriedkov podľa správneho poriadku.

PhDr. Katarína Kosová
generálna riaditeľka

Rozhodnutie sa doručí:

Obec Hruboňovo, Obecný úrad, 951 25 Hruboňovo — *verejná vyhláška*
Ing. Ján Jursa a manž. PaedDr. Lenka Jursová, Mierové námestie 33/33, 911 01 Trenčín
JUDr. Jana Titková, Štefánikova trieda 15, 949 01 Nitra (splnomocnená na zastupovanie)
Poľnohospodárske družstvo Devio, č. d. 252, 951 24 Nové Sady
Obec Hruboňovo, stavebný úrad, 951 25 Hruboňovo
Spoločný obecný úrad Nitrianske Hrnčiarovce, Ulica kozmonautov 5, 949 01 Nitra

Rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti sa doručí:

Obec Hruboňovo, stavebný úrad, 951 25 Hruboňovo
Spoločný obecný úrad Nitrianske Hrnčiarovce, Ulica kozmonautov 5, 949 01 Nitra
Správa katastra Nitra, Ulica J. Vuruma 1, 949 01 Nitra
Krajský pamiatkový úrad Nitra, Hradné námestie 8, 949 01 Nitra
Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, OŠIS
Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, OVŠS, na založenie do spisu

Rozhodnutie po nadobudnutí právoplatnosti sa doručí – na vedomie:

Krajský pozemkový úrad Nitra, Štefánikova trieda 69, 949 80 Nitra
Krajský stavebný úrad Nitra, Lomnická 44, 949 01 Nitra

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

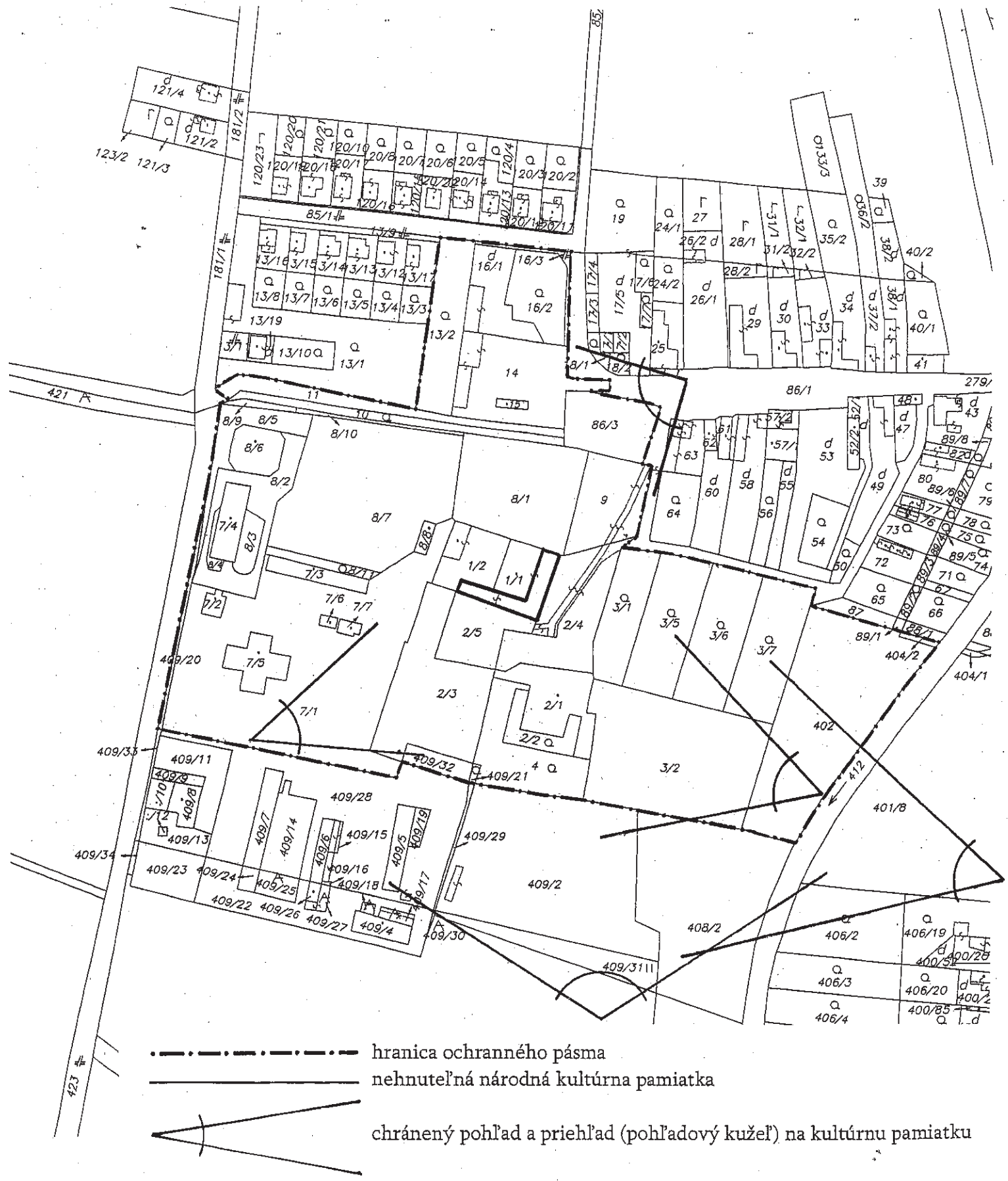
Rozhodnutie o vyhlásení ochranného pásma nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky Kaštieľ v Hruboňove – miestna časť Výčapky, katastrálne územie Výčapky, sa podľa § 18 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z. v spojení s ustanovením § 26 ods. 1 správneho poriadku doručuje aj verejnou vyhláškou – oznámením o rozhodnutí, ktoré sa vyvesí na úradnej tabuli a internetovej adrese správneho orgánu – Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, a na úradnej tabuli Obce Hruboňovo. Pätnásty deň vyvesenia verejnej vyhlášky na úradnej tabuli správneho orgánu je dňom doručenia.

Vyvesené dňa: 19.12.2007

Zvesené dňa:

Potvrdené dňa:

Pečiatka a podpis:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky
 Cesta na Červený most 6 · 814 06 Bratislava

OCHRANNÉ PÁSMA
 nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky Kaštieľ v Hruboňove – miestna časť Výčapky, k. ú. Výčapky

Výkres: | Vymedzenie územia ochranného pásma